

RIMBOE- VLIEGEN

in het Hoge Noorden

Een opmerkelijke rimboe-vliegdiens vond zijn oorsprong in 1935, toen Tom Lamb uit The Pas in Manitoba zijn eerste vliegtuig kocht, een Stinson. Het was zuiver het toeval dat hem hiertoe bracht. Lamb vond zijn bestaan in de visvangst, door het ijs van het William Meer heen, en hij verzond zijn bevroren vis per paard en vrachtwagen naar het dichtstbijzijnde station van de Hudson Bay Railway. De ene wagen na de andere begaf het op de slechte wegen en toen op een dag een rimboe-vlieger in de buurt landde, huurde Lamb hem om de vis te vervoeren. Het luchtvrachttarief bleek maar weinig hoger dan het gebruikelijke en de grote snelheid was het ten volle waard.

Voor Lamb was de eerstvolgende logische stap zelf een vliegtuig te kopen. Toen het zover was, moest hij ook nog zelf leren vliegen. Tegenwoordig vliegen Tom Lamb en vijf van zijn zes zonen de vijf vliegtuigen van Lamb Airways overal rond in het hoge noorden van Canada. Tom zelf heeft zoveel kilometers in zijn boekje dat het genoeg geweest zou zijn om vijftig maal rond de aarde te vliegen. Voor hem is er geen romantiek in vliegen; een vliegtuig is eenvoudig een nuttig werktuig en hij houdt zijn werktuigen in prima staat. Twee van zijn jongens zijn in het bijzonder geschoold in het onderhoudswerk. Evenals hun vader zijn ze allen in vele verschillende

ondernemingen betrokken, zoals bouwen, veefokkerij, vervoer, terwijl zij natuurlijk zijn opgegroeid met de muskus-ratten fokkerij waarmee Tom Lamb in 1930 begon.

The Pas in het N.W. van Manitoba is een grensplaatsje van 4000 zielen, in hoofdzaak een distributiecentrum van velerlei goederen, een springplank naar het Noorden. Het is omgeven door uitgestrekt moerasgebied, dat de basis vormde voor Tom Lamb's muskusrat-onderneming, die zoveel Cree Indianen een bestaan verschaft. Lamb's vliegbasis is gevestigd aan het Grace Lake, vijf kilometer oost van The Pas, waar zijn twee Norsemen, twee Cessna 170's en een pas aangeschafte Cessna 180 onderdak vinden.

Ervarenen in de noordelijke wildernis, waar de met stroomversnellingen bezaaide rivieren praktisch de enige verkeerswegen vormen, werden dadelijk gegrepen door de duidelijke voordelen van het luchtvervoer. Ook thans nog worden goederen in de gehele provincie Manitoba 's winters dikwijls vervoerd met „treinen“, van sleden, getrokken door tractoren langs sporen die in de zomer helemaal onbegaanbaar zijn. Slechts kleine gebieden zijn langs werkelijke wegen te bereiken. En zo zijn de afgelegen nederzettingen, meren en mijnen voor een groot deel afhankelijk geworden van de diensten van de „rimboe-

piloot“. Lamb Airways verzorgt alle mogelijke chartervervoer, ook personen-transport, bestaande uit pelsjagers, onderzoekers en sport-hengelaars die onbevist water zoeken. Op een afgesproken tijdstip komt de vlieger de haven, die hij 'n 's werelds uitstroom heeft afgezet, weer ophalen, een afspraak waarop met stelligheid vertrouwd kan worden.

Gedurende zes maanden van het jaar maakt Lamb Airways gebruik van ski's onder de vliegtuigen, de rest van de tijd van drijvers. Lamb heeft langzamerhand al heel wat eigen ideeën in het gebruik en onderhoud van zijn machines toegepast. Bijvoorbeeld speciale assen, waardoor de winterski's gemakkelijk opgecrickt kunnen worden om te voorkomen dat ze aan de grond vastvriezen, een rubberzak, die de gehele cabine kan vullen voor het vervoer van vers vlees of vis, warmte-afvoeropeningen in de zijwand en in plaats van in de bodem om te voorkomen dat warme lucht de waren in de cabine bederft. 's Winters wordt voor het onderhoud van de vliegtuigen een verplaatsbaar afdak als neushangar gebruikt.

Lamb is het prototype van een pionier; als missionaris, onderwijzer en handelaar groeide hij temidden van de Cree Indianen op, hij spreekt hun taal vloeiend en bovenal: kent hun problemen. Na het overnemen van zijn vaders handelspost in 1927 is zijn belangrijkste werk voor dit land geweest de muskusrat-productie in het moerasgebied, waar hij kanalen, dammen en dijken aanlegde en in enkele jaren welvaart bracht voor de Indiaanse bevolking.

Lamb verlaat zelf zelden zijn woonplaats, maar in 1946 reisde hij geheel door de

In de kop:

Vader Lamb met twee van zijn zes zonen, de 18-jarige Douglas (links) en Jack (20). Het gebeurt maar heel zelden dat alle leden van het gezin Lamb tegelijkertijd thuis zijn!

Links:

Voortdurend zijn de vliegtuigen van Lamb Airways in de weer met met overvliegen van goederen tussen The Pas en Moose Lake, waar Lamb's handelspost is gevestigd. Hier ziet men een karakteristiek partijtje, klaar om in een Cessna 170 te worden geladen.

Een pelsjager en zijn vrouw wachten met hun boeltje op aansluiting van Lamb Airways, die hen naar hun jachtgebied in het hoge Noorden zal voeren.

lucht van het sub-arctische gebied naar de sub-antarctica. Hij speelde toen voor kindermisje voor tien paar levende Manitoba bevers, die naar Tierra del Fuego verzonden werden. Met allerlei luchtdiensten ging het via Montreal en Miami naar Buenos Aires, vanwaar een Canso vliegboot van de Argentijnse regering de lading naar Ushuaia bracht, de zuidelijkste stad van de aarde. Hier werden de bevers uitgezet in een moerasachtig meer oostelijk van de Andes, waar zij uitstekend gedijen.

Heel wat vluchten maakte Lamb Airways in dienst van de nationale gezondheidsorganisatie van Canada, met artsen aan boord voor het inenten van de inheemse bevolking en voor het brengen van hulp aan zieken en gewonden. Tom Lamb staat door middel van de radio permanent in verbinding met de verschillende stations in zijn luchtruim en direct met zijn vliegtuigen. Denk echter niet dat alles altijd zonder moeilijkheden loopt, al betreffen die zelden het transport zelf. Toen Tom Lamb's zoon Greg eens ergens in het noorden wegens motorstoring een ongelukkige noodlanding op een ijsschots had gemaakt, laadde zijn vader in The Pas ommiddellijk een vliegtuig om hem te hulp te komen. De lente was vroeg ingevallen en de sneeuw was op de thuisbasis al verdwenen, zodat hij startte op drijvers. Maar ter plaatse van de noodlanding bleken alle meren nog bevroren te zijn en hij was tenslotte genoodzaakt te landen op 40 km afstand en te voet de afstand door de wildernis af te leggen. Inmiddels was het ijs gekanteld en het vliegtuig van zijn zoon was in het (ondiepe) water gegleden.

Zonder behoorlijke hulpmiddelen, zonder bomen in de buurt waar men palen van kon maken, kostte het tien dagen om de kist aan land te brengen. Na enkele voorlopige herstellingen kon het toestel op eigen kracht naar een reparatiebasis te Prince Albert in Saskatchewan vliegen. Maar toen Lamb naar zijn eigen vliegtuig terugkeerde, had dit door de wind zolang tegen de kant liggen rijden, dat een van de drijvers lek was geslagen. Toen herinnerde hij zich een middel dat de Indianen toepassen om lekken in hun kano's te stoppen. Hij hakte wat touweindjes fijn, vermengde ze met boter en gebruikte de verkregen pasta als pleister totdat de zaak beter gerepareerd kon worden.

Zo gaat het daar toe en dit is de nict-voor-één-gat-te-vangen geest die pioniers in deze streken moet bezien om te slagen. Zulk een pionier is Lamb en hij slaagde. Maar alweer nieuwe ideeën borrelen in hem op. Zijn nieuwste belangstelling is het tot ontwikkeling brengen van landbouw en veeteelt in de omgeving van The Pas. Waar zij komen ondervragen vliegers van Lamb Airways mannen uit het Noorden naar hun ondervindingen met allerlei soorten gras en granen. Stap voor stap hebben de Lambs de grenzen van het Canadese hoge Noorden doen terugwijken voor tractor, dragline en vliegtuig. Nu gaan ze ook de ploeg erbij inschakelen. (Ontleend aan „Esso Air World“)

HIJ SCHOOT ZICHZELF NEER!

De Zweedse jachtpiloot luitenant Ewerth Halling, zo lezen wij in de R.A.F. Flying Review, waaraan we ook bijgaande plaatjes ontlelen, is misschien wel de eerste man ter wereld die zichzelf neerschoot. Het gebeurde tijdens oefeningen in het aanvallen van gronddoelen, toen één van de afgeschoten projectielen (of wellicht de scherven ervan) tegen de rotsachtige bodem kaatste en vervolgens door de brandstoftank van de inmiddels verder gevloggen Vampire drong en deze vernielde.

Het toestel was niet te houden en „landde“ met volle vaart in een bos, bomen en struiken ontwortelend. Het vliegtuig werd vrijwel geheel vernield, maar de vlieger kwam er met een paar schrammetjes af!

